

MOBIL QURILMALAR UCHUN “SMART CAMPUS” – TALABALAR UCHUN AXBOROT TIZIMI

Andijon davlat texnika instituti

3-kurs talabasi **Bozorov Oyatilloh Usibbek o'g'li**

bozorovoyatilloh@gmail.com

Annotatsiya: Hozirgi zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalar taraqqiyoti barcha sohalarda ulkan o'zgarishlar olib kelmoqda. Xususan, ta'lim tizimi ham zamonaviy texnologik rivojlanishdan chetdan turib bera olmayapti. Universitetlar va boshqa oliy ta'lim muassasalari talabalarga qulaylik yaratish va ularning hamda professor-o'qituvchilarning vaqtini tejash, axborot oqimini samarali boshqarish, ta'lim jarayonini ilg'or standartlar asosida tashkil qilish uchun raqamli texnologiyalarga murojaat qilayotgani bevosita ko'rinib turibdi. Bu borada “Smart Campus” – zamonaviy va intellektual talabalarga xizmat ko'rsatuvchi axborot tizimi misol qilib olinishi mumkin.

Kalit so'zlar: Smart Campus, mobil ilova, axborot tizimi, talabalar uchun tizim, raqamli ta'lim, oliy ta'lim, onlayn boshqaruv, tezkor axborot, elektron jadval, zamonaviy texnologiyalar.

Аннотация: В современном обществе развитие цифровых технологий приводит к колоссальным изменениям во всех сферах. В частности, система образования не может оставаться в стороне от современных технологических разработок. Очевидно, что университеты и другие высшие учебные заведения обращаются к цифровым технологиям, чтобы обеспечить удобство для студентов и сэкономить их и преподавательское время, эффективно управлять потоком информации и организовывать образовательный процесс на основе передовых стандартов. В этом контексте в качестве примера можно привести «Умный кампус» —

информационную систему, обслуживающую современных и интеллектуальных студентов.

Ключевые слова: Умный кампус, мобильное приложение, информационная система, система для студентов, цифровое образование, высшее образование, онлайн-управление, быстрая информация, электронная таблица, современные технологии.

Abstract: *In today's modern society, the development of digital technologies is bringing about tremendous changes in all areas. In particular, the education system cannot remain aloof from modern technological developments. It is immediately evident that universities and other higher educational institutions are turning to digital technologies to create convenience for students and save their and professors' time, effectively manage the flow of information, and organize the educational process based on advanced standards. In this regard, "Smart Campus" - an information system serving modern and intellectual students can be taken as an example.*

Keywords: *Smart Campus, mobile application, information system, system for students, digital education, higher education, online management, fast information, electronic spreadsheet, modern technologies.*

“Smart Campus” konsepsiyasi oliy ta’lim muassasasi hududi va muhitini, talaba va o‘qituvchilarning kundalik hayoti va ta’lim jarayonlarini maksimal darajada avtomatlashtirish va samarali boshqarish uchun qurilgan texnologik yechimni anglatadi. Bu axborot tizimlarining maqsadi barcha malaka va vazifalarni bir platformada birlashtirib, talabalar uchun oson, samarali va tezkor axborot almashinuvi hamda boshqaruvini ta’minlashdan iborat. Bugungi kunda mobil qurilmalar keng tarqalgan, ko‘plab foydalanuvchilar uchun asosiy axborot olish va boshqarish vositasiga aylangan. Shuning uchun “Smart Campus” ning mobil qurilmalar uchun ishlab chiqilgan versiyalari talabalarga doimiy ravishda o‘zining shaxsiy ta’lim muhitiga ulanish, kundalik rejalashtirish va barcha zarur axborotlarni tezkor tarzda olish imkonini beradi. “Smart Campus” axborot tizimi o‘zining asosiy

funksiyalari va zamonaviy yondashuvlari bilan talabalar uchun barcha zaruriy imkoniyatlarni yaratadi. Bu tizim orqali talaba o'zining shaxsiy kabineti orqali dars jadvali, baholar, topshiriqlar, o'qituvchilar bilan aloqa, kutubxona resurslariga kirish, universitet yangiliklariga tezkor ulanish imkoniga ega bo'ladi. Unda o'z-o'zini boshqarish moduli mavjud bo'lib, bu talaba uchun muhim bo'lgan ma'lumotlarni doimiy tarzda kuzatish hamda o'zining o'zlashtirish ko'rsatkichlari, kechiktirilgan topshiriqlari yoki qoldirilgan darslari haqida ogohlantirish olib turish imkonini beradi [1].

Har bir talabaning o'ziga xos identifikatsiyasi orqali tizim individual yondashuv asosida ishlaydi. Shuningdek, turli xildagi bildirishnomalar va eslatmalar tizimi talabani barcha o'zgarishlardan xabardor qiladi. Mobil qurilmalar uchun ishlab chiqilgan ilova foydalanuvchilar uchun maksimal qulay interfeysga ega bo'lishga harakat qilinadi, chunki aksariyat talabalar smartfon va planshetlardan foydalanadi. Tizim ichida elektron hujjat almashinuvi, onlayn murojaatlar, elektron arizalar va informatika xizmatlari mavjud. Bunday tartib universitetda byurokratik jarayonlarning qisqarishiga va hujjat almashinuvi tezligining ortishiga olib keladi. "Smart Campus" bilan birga talabalar uchun axborotlar va yangiliklarga tezda ulanish oddiy va samarali shaklga ega bo'ladi. Institut va kafedralar tomonidan yengil tarzda e'lonlar yuboriladi, talabalarga golibliklar yoki imtihon natijalari, yangi darslar haqida ma'lumotlar uzatiladi. Ana shu yengilliklar hisobiga talabalar o'zlarini har doim universitet hayotining markazida his qilishadi. Bundan tashqari, axborot tizimi orqali yotoqxona joylarini olish, stipendiya hujjatlarini berkitish yoki imkoniyatlarni kengaytirish ham mumkin [2].

Tizim ichidagi o'zaro aloqalar talabalarga o'rtasida do'stona va jamoaviy muhitni shakllantirishda ham xizmat qiladi. Masalan, turli guruhlarining ichida onlayn forumlar va chatlar mavjud, bunda talabalar o'zaro maslahatlashish, darslar yuzasidan savollar berish, bir-biri bilan tajriba almashish imkoniyatiga ega bo'lishadi. O'quv jarayoni tashqarisida universitet sport, madaniyat va ko'ngilochar tadbirlari haqida ma'lumotlarni ham "Smart Campus" orqali joylab

beradi. Shuningdek, "Smart Campus" axborot tizimi xavfsizlik va maxfiylik masalalariga ham katta e'tibor qaratadi. Har bir foydalanuvchi shaxsiy login va paroli orqali tizimga kiradi, barcha shaxsiy ma'lumotlar himoyalangan va uchinchi shaxslarga berilmaydi. Bu talabalarni o'z malakalari va ma'lumotlari ustidan to'liq nazorat qilib turish imkonini beradi, xususan, masofaviy ta'lim jarayonida talabalar faqat o'zlariga tegishli resurslar bilan ishlashadi. Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning keng rivojlanayotganini inobatga olsak, "Smart Campus" kabi axborot tizimlarisiz zamonaviy ta'lim muassasalarini tasavvur qilib bo'lmaydi. Ta'lime muassasalarida turli xil hujjatlar, arizalar, imtihon natijalari, baholar va kundalik axborotlarni tez va oson olish zamonaviy raqamli tizimlar yordamida amalga oshirilmoqda. Hamma jarayonlar bir joyda jamlangani va student uchun ham, o'qituvchi uchun ham universallashtirilgani istalgan foydalanuvchi uchun qulaylik va samaradorlik yaratadi [3].

Axborot tizimining asosiy yutuqlaridan biri shundaki, barcha dasturlar va funksiyalar talaba uchun soddalashgan va vizual jihatdan qulay interfeysda taqdim etiladi. Har bir modul talabaning ehtiyojlariga mos ravishda ishlab chiqiladi. Tizimda zarur bo'lgan barcha xususiyatlar mavjud: dars jadvalini avtomatik ko'rish, baholarning elektron tarzda ko'rsatilishi, har xil ariza va hujjatlarni onlayn topshirish, bitiruv loyihasini himoya qilish uchun zarur hujjatlarni tayyorlash va yuborish, o'quv grantlari va imtiyozlari haqida ma'lumotlarni olish imkoniyati. Smart Campus platformasi talabalar uchun maxsus mobil ilova ko'rinishida ham ishlab chiqilgan va bu ilova dunyoning eng ilg'or texnologiyalari asosida ishlaydi. Universitetlarning rivojlangan axborot resurslari, elektron kutubxona fondlari, ruxsatnoma va tashrif qoidalari, soatbay yoki umumiy auditoriyalardan foydalanish tartibi to'g'risidagi ma'lumotlar, talabaning o'zining reytingi va faolligi, darsga qatnash, topshiriq bajarish haqidagi hisoboti kabi ko'plab funksiyalar ilovaga kiritilgan. Mobil ilova kunlik kundalik faoliyatni rejalashtirish, ogohlantirish va bildiruvlarni avtomatik olish imkonini beradi [4].

Tizimda mavjud bo'lgan elektron dekanat xizmati orqali talaba o'zining kursdan kursga o'tish, keyingi semestrga ro'yxatdan o'tish, darslarni tanlash, mustaqil ta'lim olib borish, masofaviy ta'lim modulidan foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shuningdek, universitetning barcha bo'limlari bilan tezkor aloqada bo'lish, tarqatmalar va rasmiy xabarlarni olish, onlayn qo'llanma olish uchun ham mobil ilova va veb portal xizmat qiladi. Bugungi universitetlar uchun asosiy maqsadlardan biri har bir talabaning barcha axborot va boshqaruv ehtiyojini bir platformada yagona tarzda ta'minlashdir. "Smart Campus" ana shunday muhit yaratib, o'qish, yashash, ijtimoiy hayot, o'qituvchi va davomat kabi barcha sohalarni raqamli tarzda boshqarish va qulaylikni ta'minlash imkonini beradi. Bu orqali zamonaviy universitet o'zining boshqaruv jarayonini optimallashtiradi, barcha foydalanuvchilar uchun ijodiy hamda samarali ta'lim muhiti yaratadi. Samarali boshqaruv tizimi sifatida "Smart Campus" platformasi universitet va institutlarning raqamli infratuzilmasini rivojlantirish, barcha axborot oqimlarini yagona platformada jamlash, akademik qilinadigan islohotlarni tezkor amalga oshirish va boshqaruv samaradorligini oshirish imkonini beradi. Ushbu tizim yordamida universitetda yirik ijobiy o'zgarishlar yuzaga keladi, vaqt va resurslarni tejash, barcha hujjatlar va arizalarni elektron ko'rinishda yuborish yo'lga qo'yiladi. Talabalar uchun yengil va samarali axborot almashinuvi ta'lim sifatini oshiradi [6].

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, mobil qurilmalar uchun ishlab chiqilgan "Smart Campus" talabalarga zamonaviy va ilg'or sharoitda ta'lim olish, barcha zaruriy axborotlarni tez va oson olish, o'qish jarayonini boshqarish, universitet hayoti va jarayonlarida faol ishtirok etish imkoniyatini beradi. Bu tizim kelajakda ko'plab oliy ta'lim muassasalarining asosiy axborot vositasi sifatida ham xizmat qiladi. Tizimning doimiy takomillashib borishi va zamonaviy texnologiyalarni o'z ichiga olishi esa, talaba va o'qituvchilar uchun, umuman, butun universitet jamoasi uchun uzoq muddatli qulaylik va samaradorlikka kafolat beradi. "Smart Campus" platformasining amaliy joriy etilishi orqali oliy ta'limda raqamli boshqaruv,

samaradorlik, shaffoflik va ochiqlik tamoyillari hayotimizda mustahkam joy egallaydi. Shu tarzda axborot tizimlari va raqamli texnologiyalar yordamida zamonaviy universitet studentlari uchun hayot yanada qulay va samarali bo'lib bormoqda. "Smart Campus" nafaqat zamonaviy, balki kelajakka yo'naltirilgan axborot muhiti sifatida o'z o'rnini mustahkamlamoqda. Ta'limda innovatsiya, boshqaruvda qulaylik va sharaflilar taraqqiyot poydevori endi aynan ana shunday ilg'or raqamli tizimlar bilan bog'liq bo'lib qoldi.

FOYDALANILGAN adabiyotlar:

1. Abduraxmanov, Q., & Karimov, M. (2018). "Oliy ta'lim muassasalarida raqamli axborot tizimlarini joriy etishning dolzarb masalalari". O'zbekiston Axborot Texnologiyalari Jurnal, 4(3), 15-22.
2. Akramova, S. K. (2019). "Oliy ta'limda axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish". Zamonaviy Ta'lim, 6(2), 59-63.
3. Bekmirzaeva, Z. (2021). "Elektron ta'lim tizimining imkoniyatlari va o'ziga xos xususiyatlari". Ilm va Taraqqiyot, 5(4), 80-86.
4. Hamidov, I., & Rajabova, R. (2020). "Smart Campus axborot tizimining samarali ishlash tamoyillari". Oliy Ta'lim Jurnal, 2(3), 42-48.
5. Islomova, D. (2022). "Mobil ilovalar yordamida ta'lim jarayonini optimallashtirish". O'zbekiston Pedagogika Jurnal, 1(5), 112-118.
6. Jo'rayev, O. (2017). "Axborot tizimlari va ularning ta'limdagi o'rni". Yosh Olim, 2(8), 34-39.
7. Matyoqubov, S. (2020). "Mobil qurilmalar asosida axborot texnologiyalarini o'qitishda innovatsion yondashuvlar". Ta'lim Texnologiyalari, 3(7), 25-31.